

Uchwała nr 82/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 22 sierpnia 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr IV/23/2024 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 22 lipca 2024 r. w sprawie poboru podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz ustalenia wynagrodzenia dla inkasentów.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła, Ewa Midura, Agnieszka Zarębska (sprawozdawca)

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt. 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 roku poz. 609 ze zm.)

stwierdza nieważność uchwały nr IV/23/2024 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 22 lipca 2024 roku w sprawie poboru podatków od nieruchomości, rolnego, i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz ustalenia wynagrodzenia dla inkasentów z powodu naruszenia art. 25a ww. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Uzasadnienie

Uchwała nr IV/23/2024 Rady Gminy w Bałtowie z dnia 22 lipca 2024 roku w sprawie poboru podatków od nieruchomości, rolnego, i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, określenia inkasentów oraz ustalenia wynagrodzenia dla inkasentów wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 26 lipca 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

W dniu 22 sierpnia 2024 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu.

O powyższym terminie posiedzenia Kolegium powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego, z pouczeniem stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu Kolegium w wyznaczonym terminie badania przedmiotowej uchwały nie uczestniczył żaden z przedstawicieli Gminy Bałtów.

W toku postępowania nadzorczego stwierdzona została wada prawna uchwały nr IV/23/2024 o charakterze istotnego naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności tej uchwały.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

Rada Gminy w Bałtowie w dniu 22 lipca 2024 roku podjęła uchwałę nr IV/23/2024, którą zarządziła na terenie Gminy Bałtów pobór podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa (§ 1) wyznaczyła na inkasentów sołtysów poszczególnych sołectw według imiennego wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do ww. uchwały (§ 2), ustaliła wynagrodzenie za inkaso (§ 3) oraz określiła termin płatności dla inkasentów (§ 4).

Na podstawie wyników głosowania jawnego nad uchwałą nr IV/23/2024 i załącznika do tej uchwały ustalono, że w głosowaniu nad projektem tej uchwały udział wzięło 15 radnych, z których za przedmiotową uchwałą głosowało 12 radnych, a 3 osoby wstrzymały się od głosu. Spośród osób biorących udział w głosowaniu 4 radnych tj. Pan Henryk Cichocki, Pan Henryk Dwojak, Pani Aneta Kudas oraz Pani Dorota Przygoda zostało wyznaczonych jako inkasenci do poboru podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości od osób fizycznych w sołectwach odpowiednio: Antoniów, Okół I, Maksymilianów oraz Rudka Bałtowska. Ww. osoby głosowały w następujący sposób: Pan Henryk Cichocki, Pani Aneta Kudas oraz Pani Dorota Przygoda wstrzymali się od głosu, natomiast Pan Henryk Dwojak za podjęciem przedmiotowej uchwały.

Powyższe ustalenia potwierdził Przewodniczący Rady Gminy w Bałtowie pismem znak RG.0711.29.2024 z dnia 19 sierpnia 2024 r.

W ocenie Kolegium Izby zaistniały sposób głosowania nad uchwałą IV/23/2024 stanowi naruszenie art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

Pod pojęciem interesu prawnego należy rozumieć osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Radny nie może więc brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby, z uwagi na to, że z mocy art. 25a ustawy o samorządzie gminnym podlega wyłączeniu z głosowania.

W kontekście badanej uchwały nr IV/23/2024 nie budzi wątpliwości to, że uchwała ta nadaje osobom będącym w momencie głosowania radnymi uprawnienie związane z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta (a zatem uprawnienie o charakterze majątkowym).

Jeżeli spośród radnych cztery osoby zgodnie z załącznikiem do uchwały nr IV/23/2024 są wyznaczone na inkasentów pobierających z tego tytułu wynagrodzenie, to niewątpliwie osoby te podlegały wyłączeniu od głosowania nad uchwałą. Zasadą bowiem jest to, że narusza prawo udziału radnego w głosowaniu nad uchwałą dotyczącą jego interesu prawnego, jeśli nie nastąpi wyłączenie tego radnego z udziału w głosowaniu. Zasada ta wynika nie tylko wprost z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, ale również poparta jest orzecznictwem sądowym i administracyjnym oraz dorobkiem doktryny. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego "zawsze udział w głosowaniu

radnego podlegającego wyłączeniu z mocy przepisu art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, będzie stanowił istotne naruszenie prawa" (wyrok z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt III FSK 3940/21). NSA wskazał też iż „Podobne stanowisko prezentowane jest również w doktrynie prawa (zob. S. Bułajewski, Zakaz głosowania radnego w sprawie dotyczącej jego interesu prawnego, Głosa do wyroku WSA w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2011 r., II SA/Bk 167/11; Samorząd Terytorialny 2018/1-2/165-171.)”.

W rozpatrywanym stanie faktycznym sposób uchwalenia uchwały nr IV/23/2024 niewątpliwie pozostawał w sprzeczności z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym z uwagi na udział w głosowaniu nad ww. uchwałą radnych podlegających wyłączeniu. W konsekwencji tego należy uznać, że uchwała nr IV/23/2024 podjęta została z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka